

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 вносять: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною ви-
 силкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висилкою двічі в тиждень 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висилкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодинокі числа по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віри руска“. — З Русланових повальмі М. Шашковича.

Виходить у Львові що дня крім
 неділі і руских свят о 5 год.
 по полудні. — Редакція, адміні-
 страція і експедиція „Руслана“
 при ул. Хмельовского ч. 15, II
 поверх. Експедиція місцева
 в Агенції Соколовского ул. Я-
 гайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лише а
 попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
 в вільні від порта. — Оповідки
 звичайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
 нім“ 40 сот. Подяки і приватні
 донесення по 30 сот. від стрічки.

Святочні міркування о приязни.

Приміри приязни, які лучало ся нам ба-
 чити, або о яких читали, одушевляли нас,
 викликували і ростили шляхотні почування, та
 потягали до наслідования.

Тепер приміри безкорисливої приязни,
 випливаючої з чистого жерела, щораз рідше
 знайти, а на се місце висунула ся нова мод-
 на, поступова приязнь нових часів, яка ґрун-
 тує ся на спілці інтересів, бажань, стремлінь
 і лучить одиниці, родини, партії і народи.

Сего рода приязнь бачимо тепер дуже
 часто, можемо розглядіти жерела, з яких пли-
 вуть спільні почування, котрих підклад буває
 часто дуже сумнівої вартости, зовсім не іде-
 альний, а стремління сего рода приязни відби-
 вають ся майже з правила діймаючи на про-
 тивниках.

Не хочу писати розправи о приязни, а
 вкажу лишень на одну приязнь нам загально
 звісну, котру повинно ся назвати коаліцією
 всеполяків з галицькими москвичами.

Жерело, з якого виплила та коаліція,
 чи приязнь, що неохотно перетривала кілька
 повних лѣт і хотій тепер не виявляє ся на
 зверх сердечними поцілунками, всеж і не уста-
 ла — се ненависть і поборюване спільного
 ворога, галицьких Українців.

Всеполяк не признає права на ествоване
 Українцями, цілий край уважає виключною
 своєю власністю, права визнає о стільки, о
 скільки говорять на їх користь, а Українці се
 материал, з котрого з часом по злативщеню
 має збільшити ся польський капітал в лю-
 дях.

Вірві сему заложеню стероризували і за-
 гішнотизували загал свого народу, накинули
 свої теорії і не допускають до признання най-
 менших прав Українцям, бож се має бути
 найлекший спосіб до спольщення або змосков-
 щеня.

Пережили ми як раз дві хвилі: борбу о
 університет і реформу виборчу, котрі навіть
 сліпорозродженному очи отворити могли і вия-
 вили їх найскритіші задушевні бажання.

Всеполяк подав приязну руку і заключив
 умову на загладу Українця галицькому москвич-
 чеву, котрий рівнож даше неприязню до са-
 мостійного розвитку українського народу, бо
 для москвича ідеалом: оден цар, одна віра,
 оден народ.

У всеполяка лучить ся латинський обряд
 з народністю польською, у москвича право-
 славе з народністю московскою, оден працює
 для Polski od morga do morga, другий для
 неділимой Руси від Урала і Кавказа по Кар-
 пати, для одного і другого український нарід
 не має права ествовання, оден розуміє его аси-
 міляцію через польщене і латинщене, другий
 через обрусіне і православне.

Оба союзники-приятелі розділили стан
 посіданя живого народа, котрому ані оден —
 ні другий прав на окреме ествоване не при-
 знають, а спільними силами поборюють.

Здавало ся, що нема схожих точок сеї
 приязни поза ненавистю до Українця, однак
 та на погляд виходить, бо в ще одна — жи-
 тти або гинутти.

Коли польський нарід пробудить ся з гіп-
 нози всеполяків і ясно перегляне утопію зма-
 гань всеполяків, яка тільки марнує его сили,
 потрібні ему до просвітнього і економічного
 подвигнення, подасть руку до згоди Українцями
 і признасть ему права, потрібні до самостій-
 ного розвитку, мусать згинутти гіпнозатор, бо

не має рації ествовання, мусать згинутти га-
 ллицкий москвич, бо рівнож тратить опору.

Розуміють се приятелі, хотій цілі їх
 змагань є прямо розбіжні на однім і тим са-
 мім терені операції, тож в хвилі такої евен-
 туальности ще кріпше звязали ся, напружили
 всіх сил, щоби, борони Боже, лишень до зго-
 ди не прийшло.

І ми свідками сего виладовуваня енер-
 гії, витяганя як найтяжшого калібру оружя і
 острілюваня позиції ворога Українця і про-
 будженої части Поляків з гіпнози всепо-
 ляків.

Се борба не в хосен Польщі, не в хосен
 народу польського, котрий відчуває неприрод-
 ность сего стану, з якого для него в будучно-
 сти виплине шкода, а в теперішности зужи-
 ває непотрібно значну часть сил, а в хосен
 всепольського смока запряженого з москв-
 ским, що хотій проковтнути живий кілько-
 міліонний відлмок 30-міліонного народа і
 в залости та пажерливости своєї кидають
 громи на всіх, хто їм в сїм змаганю перешко-
 джує, а найбільше на свою жертву, яка про-
 ти сего боронить ся.

Бачили ми на Балкані союз і приязнь
 народів проти спільного ворога Турка, котрий
 довгі віки ковтав свою жертву, турчів і смок-
 тав з неї соки, але таки не проковтнув а со-
 ромно в борбі уляг, бачимо і маленький наро-
 дець Альбанців, який удержав свою самостій-
 ность, то чей і всепольско-московским при-
 ятелям не поведе ся їх змагане, а утопія ли-
 шить ся утопією в приятельській обміні моз-
 ків. Як ооружна ся приязнь о скільки осо-
 ружнійші бувають нераз маленькі коаліційки
 чи то приязни, вимірені на поборене против-
 ників думок і діл по громадах, призначених
 на асиміляцію чи проковтнене.

Проти сего рода приязний чи коаліці-
 йок треба рішучо виступати і їх усувати, бож
 се они наносять великі шкоди нашій силі і
 відпорности.

Дрібна замітка в спра- ві „нової ери“.

З нагоди посмертної згадки про бл. п.
 К. Телішевского в 90. ч. „Діла“ опові-
 стив д. М. Павлик лист до редакції „Ді-
 ла“ в ч. 95. з 2. мая с. р. п. з. „В справі неб.
 К. Телішевского та „нової ери“. Не думаю
 тут обговорювати і простувати погляди д.
 Павлика про „нову еру“, котрі, як і многі ін-
 ші, при ріжних нагодах оповіщували, є в зна-
 чній часті односторонні і хибні, бо сю спра-
 ву думаю основно представити і пояснити в
 III. і IV. части „Споминів з мого життя“. За-
 значу тут лишень мимоходом, що д. М. Павлик
 влучно вказав на се, що пок. К. Телішевский
 був „людина дуже здібна, але „хитка“ а
 впливом сеї хиткости була обговорювана д.
 Павликом брошура „Розмова Русина з Турч.
 повіту з п. Телішевским в справі угоди“.

Не буду також поки що вдавати ся в
 розбір і оцінку порівнянн д. Павлика „нової
 ери“ з 90-их років з теперішними перегово-
 рами, але зазначу, що запевнюванє д. Павли-
 ка, що

„Там умовляв ся хтось із кимось за щось,
 потай українського загалу, а про те з умовно
 безусловної й вічної вірности того загалу“¹⁾ пре-
 державним властям, австрійским і польским
 (шляхоцим!), світским і церковним, з понер-
 твуванями економічними, політичними й духо-
 вними (в дусі поступу) інтересами народних

мас України, і то не лиш австро угорскої, але
 й російскої (доказ — дописи відти у власти-
 вим органі „нової ери“ — Правді дд. В.
 Антоновича, Кошицького, Карачевского та Ол.
 Барвіньского) — не має ніякої певної
 підстави, бож в тих умовах також уча-
 сники „нової ери“ „не зрікали ся нічого“ із
 свого українства „і не присягали ні в чім
 нічого“.

А вжеж зовсім невільно й односторонно
 представив д. Павлик наслідки „нової ери“ в
 90-их рр., котра „проваливши ся, не лишила
 по собі й слідку, — з виїмком політичної
 деморалізації і тодішних народовців і
 компромітації їх вождів“.

Отже й у відповіді на сей погляд д.
 Павлика зазначу лишень коротко, що мимо де-
 яких відемних сторін, які можуть проявляти
 ся при всяких політичних подіях, „нова ера“
 полишила три в кін наслідки, що стали
 підвалиною до дальшого народного,
 культурного і господарського розвитку нашого
 народа і то не тільки в межах Галичини. Вве-
 дене т. зв. фонетично правописи
 в школах і в урядах (державних і у Видлі
 кр.) обезпечило розвиток нашого язика і пись-
 мевства перед систематично веденим обеди-
 ненем і приневолило навіть редакції
 народовецьких часописів і товариств а відтак
 і деяких письменників залишити т. зв. ети-
 мольогічну правопись. В звязи з тим стоїть
 видавництво Вістника держ. і крає-
 вих законів і розпорядків і зне-
 сене латинки в урядованю держ. і автон. вла-
 стий (не пішли за тим лише консисторії) і
 написи по урядах і желізницях. За тим
 пішло і видавництво нових руских книжок
 шкільних, котрі мимо деяких хиб або недо-
 стаєч всеж така виявили великий постуи в
 порівняню з давнішими.

Передача печатаня всіх руских
 шкільних книжок Науц. Товари-
 ству ім. Шевченка і наділенє его, як
 на початок значними підмогами з краєвих і
 державних фондів, дали сему Товариству
 спромого розвинути наукову і видавничу ді-
 яльність, котра розросла ся до нинішних роз-
 мірів.

На полі народного шкільни-
 цтва основанем взірцевих шкіл у Львові
 (жєньска), в Тернополі, Станіславові, Самборі
 і в Сокалі (мужєскі) посунено вперед управ-
 ленє руского язика в учит. семінариях. На
 полі середного шкільництва утворено самост.
 рускі гімназії в Перемишлї, відтак в
 Коломиї і Тернополі, а на львівским
 університеті руску катедру історії і
 другу катедру руского язика і
 літератури. Для підготовленя кандида-
 тів на доцентів будучого руск. університету
 уділювано відпусток і стипендій кілько-
 найціятієм докторам і професорам, а що з
 тих лишень оден доси габілітував ся, се
 вже головно їх вина.

На господарским полі осягнуто мимо ве-
 лких перепон концесію на товариство обез-
 пек „Дністер“, котре розросло ся і розвинуло
 переогодом до значних розмірів. В соїмі дано
 почин з боку руских послів до заснованн рай-
 файзенек.

Сего д. Павлик не заперечить, що сї
 придбаня на ті часи национ. політ. сили на-
 шого народу є поважними слїдами „нової е-
 ри“, котрими користує ся укр.-рус. нарід в
 дальшим розвитку національним, культурним і
 господарским і що до сего нинішного розвит-
 ку допомогли неперечно згадані придбаня.

Колиж д. Павлик бачить в „нової ери“
 „політичну деморалізацію“ quod ergo

demonstrandum, то запитаю ся, чи й змаганя
 теперішних політичних діячів такі зовсім без-
 доганні. Досить згадати про голос певно мі-
 родатної в університетській справі личности
 д-ра Зобкова, котрий на се вказав в „Ділі“,
 що в хвилі так актуальній для здійсненя у-
 ніверситетского патаня двох руских професо-
 рів покидає свої катедри (бо тепер навіть вже
 про forma не оповіщують викладів) і їде ро-
 бяти голітику, хоч ся їх обох робота там
 майже зовсім безплідна. А колиб ще д. Пав-
 лик так розглянув ся по Львові і по краю,
 то не знаю, чи не добачив би тепер великої
 політ. деморалізації?

Ол. Барвіньский.

¹⁾ Се я зазначив ті слова д. П. товстим
 письмем. Ол. В.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх
 реставраціях, каварнях, торговлях і приєдну-
 вати нам нових передплатників в кругах сво-
 їх знакомих.

Допись з Жидачівщини.

(Віче ремісників в Роздолі).

В жидачівским повіті є місточко Розділ,
 котре числить понад 5.000 душ, з того поло-
 вина жидів, а друга половина Русини і По-
 ляки. Жиди мають тут кілька банків і кас, а
 біднійші жиють з торговлі, купуючи та пере-
 продукучи, шибайуть собою беззастанно по
 торгах і ярмарках: в понеділок на торжі в
 Роздолі, ві вторник в Миколаві, в середу в
 Жидачеві, в четвер в Ходорові або Стрию,
 в п'ятницю вігде не виїжджають, щоби бути
 на шабас в дома.

Християни займають ся дрібним реме-
 слом та управою рілі; найбільше між ними
 шевців і то таких, що навіть для себе не у-
 міє зробити черевиків, бо би в них не ходив,
 лишень купують готові в склепах або дають
 деінде робити, а самі роблять лишень чоботи
 для селян та розвозять по ярмарках. Знає їх
 Буршти, Букачівці, Болшівці, Долина, Ка-
 луш, Войнилів та інші дооколичні місточка,
 о скільки їх жиди звідтам вже не виперли,
 але більша часть шевців, а в їх тут до 80,
 роблять на жидів, котрі дають їм потрібну
 шкіру, а за роботу платять від штуки — а
 відтак самі їх працю везуть на торги і про-
 дають з добрим баришем; в тут також 2
 шевські спілки, одна з них чисто руска, за-
 снована перед двома роками завдяки захо-
 дам посла Олесницького, котрі займають ся
 доставою обуви для війска; декотрі суть тіль-
 ко в зимі шевцями, а в літі садівниками,
 наймають сади, вивозять і продають садовину
 у Львові, в Стрию і інших містах.

Крім шевців є в Роздолі багато мулярів,
 котрі з весною їдуть „на фабрику“ до Льво-
 ва, Стрия, Скольного, на Угри і в інші місце-
 вости, а заробивши деякий грїш, вертають в
 осени домів, де лишили жінку і діти — де-
 котрі з них в зимі шевцюють.

Розділ має також кількох концесіоно-
 ваних будівничих, котрі є підприємцями бу-
 дови церков, шкіл, они то, а іменно пп. Ко-
 сович і Пастернак, поставили українську гі-
 мназію в Рогатині, школу господарску в Ми-
 лованю.

Звані також розділські боднарї, котрі
 доставляють усяку посудину боднарску на
 сусідні торги і ярмарки, та до складів у Льво-
 ві і Стрию.

Розділські ковалї роблять серпи і про-
 дають по ярмарках, а декотрі є доставника-

ми серпів для нашої народної торгівлі у Львові.

Є тут також римарі, лякерники, столарі, кравці і ткачі.

З причини загальної застої в торгівлі і промислі в наслідок грози війни, настала велика нужда материяльна між тутешніми мешканцями, безробітє, брак кредиту, біда лізе до хати вікнами і дверми, а се було понукою до скликаня віча всіх ремісників на день 20. цвітня з програмою: 1) зниженє податку заробкового, 2) заснованє спільної каси ремісничої при цехах, 3) заложенє спільної каси для хорих.

Ініціаторами віча були предсідники обох тутешних цехів: шевського і загально-ремісничого і запросили на віче своїх послів: о. Нижанковського і проф. Гальбана.

Посол Гальбан надіслав телеграму з оправданєм своєї несприсутности, а посла о. Нижанковського привітали вічевики, котрих було з півтретя сотки, музикою тутешного товариства „Gwiazda“.

По виборі президії віча забрав слово о. посол Нижанковський, а зробивши аранжерам цілком слухний закид, длячого для справ об'явних програмою віча не подбали о заводських референтів, приступив до обговореня справи зниженя податку заробкового, пояснюючи на примірах, хто обовязаний платити податок, а хто вільний від податку заробкового і як боронити ся проти несправедливого наложеня податку. При тій нагоді кинув думку, що би нарід вислав до тїл законодавчих послів демократичних, а тоді і система податкова буде більше людска, більше справедлива.

Замість заснованя спільної ремісничої каси при становах товариствах з причини недостачі капіталу і кредиту, бо ниві можна дістати кредит лише на гіпотеку і за порукою, а здорові руки, охота до праці уцвївність і ум не уважати в світї капіталістичнім достаточною порукою, а реміснички йде о кредит особистий, радить о. посол кооперацію, самопоміч і дає за примір Союз молочарський в Стрию та Спілки молочарські, най би ремісники збували свої вироби без посередника в котрого калитці лишає ся більша часть зарібку ремісника.

На запит ковала Вітковського деби знайти ринок збуту на ковальські вироби, що би оминути посередника, радить о. посол віднести ся до Краєвого Союза господарско-торгових спілок, зглядно до львівської Ліги промислової, а ті вкажуть консулента та ринок збуту дотичних виробів ремісничих: приміром серпів, колодок і т. п., а також вкажуть жерело, звідки сироваджувати дешевше а добре зелізо, сталь і пр.

А що члени товариств, котрі доставляють для війська роботу, не мають покладного гроша на закупно потрібного материялу, длятого що би купити шкіру на зоботи задовжують ся і оплачують високі проценти, або беруть товар на борг, а купець дає їм за високу ціну, товар гірший чим як би брали за готівку, а наслідком того військовість відкидає зроблену роботу і ремісник поносить страту, радить о. посол домогати ся від правительства відповідної квоти яко зачету на поручену роботу.

Відтак о. посол звернув увагу вічевиків на польську брошуру видану старанєм Інститута технологічного палати торгової і промислової у Львові в котрій автор п. Познаньскі, висказав дуже здорові і цікаві погляди про організацію кредиту рукоділляного.

Домоганє тутешних ремісників, що би замість належати до Каси хорих в Стрию, утворити для судового повіту миколаївського округу касу хорих з осідком в Роздолі, узнав о. посол цілком оправданям, а то по тій причині, що вже сам Розділ має досить робітників і ремісників, що би утворити тут Касу хорих, а тим більше, що досвід виказує, що належанє до Каси хорих в Стрию є для Роздола лиш дїткливим тягаром, з котрого тутешні члени не мають ніякого хісна.

В розправі забирали голос пп. Косович, Рибка, Савицький, Вітковський і підносили, що власті військові дуже незначу кількість роботи признають тутешнім двом силкам шевським, так що на одного шевця припадає лєдві 3—4 пари комісних черевиків; жалували ся, що яко місце достави агаданих робіт вичачує військовість не як давніше Львів, але Берно або Прагу, що є полученє з великими видатками, бо сам фрахт до Берна коштує около 70 корон, а тепер поїздка тамтуди і назад, переписка зїсть весь заробок і на таке

виходить, що те, що правительство одною рукою дає, то другою заберає. Що до Каси хорих в Стрию підносили вічевики, що она є для тутешних майстрів, челядників і робітників лише зненавидженим тягаром, бо кождий знає її яко інституцію, котрій треба платити, але длячого і за що, то ніхто не розбере, бо з помочи тої каси ніхто не користає, а то по тій причині, що не один челядник або робітник не мочуги діждати ся прислугуючої єму запомоги грошевої з стрийської Каси хорих, їде сам, платить фіру, залізницю, лазить від Ани до Каафи і через те більше видасть, чьм дістане що або і ні.

На запит що до водопроводів для тутешньої громади відповів о. посол, що розуміє вагу здорової води для тутешнього населеня, котре не може нігде води до пия докопати ся і мешканці пють воду зі ставу, в котрім напувають худобу, плавають коні, купають ся, і справа водопроводів для Роздола має всякі вигляди на корисну полагоду і перейшла вже всі інстанції та жеде лише на ухвалу сойму, однак має бути наперед полагожена в соймі реформа виборча.

На внесене п. І. Савицького віче ухвалило слїдуючі резолюції:

I. Проти за високо або несправедливо наложеного податку заробкового вносити усе відклики, а менші промисловці, котрі мочуть після букви закона часово, або цілком звільнити ся від сего податку, вносити просьби о звільненє від него.

II. Віче домогає ся заснованя повітової каси хорих на судовий повіт Миколаївський з осідком в Роздолі.

III. Віче домогає ся від министерства війни і оборони кравної придлєня більшої кількості робіт шевських, а також удлєня робіт тутешнім римарям і кравцям, відповідно до числа тихже ремісників та їх челяди.

IV. Віче домогає ся від министерства війни і оборони кравної та министерства публичних робіт признаня безпроцентових позичок, яко зачетів, для тих промислових стоваришень, які одержали доставу для министерства війни і оборони кравної.

V. Віче домогає ся визначеня місця достави не в депі військових мундурів в Берні, але у Львові.

VI. Віче домогає ся від министерства війни і оборони кравної та министерства публичних робіт признаня значнійшої, безворотної підмоги на закупно машин і інвентаря для „Рускої промислової спілки шевців в Роздолі“ та для „Spółki szewców dla dostaw wojskowych w Rozdole“.

VII. Віче ухвалює уряджувати частїйше виклади і відчити про справи торгіві, промислові і пр.

Відтак предсідник віча, кс. Байорек, подякував іменем вічевиків о. послови, що прибув на віче і за єго труд, а о. посол поблажавши Русинам веселих свят, серед побу: Мисгая літа! попрощав вічевиків і пішов на відкрите рускої каси ощадности і позичок: „Згода“.

Учасник.

Війна з Черногорією!

Спільна рада міністрів.

Вчера перед полуднем відбула ся під проводом міністра загран. справ гр. Берхтольда спільна рада міністрів, в якій з раменя австрійського правительства взяла участь гр. Штірнк і мін. Залєскій, зі сторони угорського правительства міністри Люкач і Телешки, а крім того спільні міністри Білїньскій і Кробатін і комендант маринарки. По обговореню бїжучих справ міністер Берхтольд представив дуже основне „expose“ про теперішній стан політичного положеня. В дискусії, в якій забирали голос всі міністри, проявила ся повна згідність поглядів що до вичної лїнії, яка в заграничній політиці в дальшій поступованю має бути збережена.

Звітник „N. W. Tagblatt-y“ доносить: На запит, поставлений до одного з учасників вчерашньої спільної ради міністрів, я одержав таку відповідь: Опору Черногорі не можна проломати і тому положенє є дуже критичне. Полїтика Австрії є ясна і була щирою від початку переселеня і такою також до нині остала. Не робили ми тайни з наших намірів і конечно змагаємо до їх здійсненя. Що до остаточного рішеня, то замічує се:

Рішенє справи лежить в руках цісаря, не спільна рада вискаже рішаччі слова, але монарх, а рада міністрів займає ся лише подробностями, що відносять ся до переведеня плану. Іде о справи фінансової і військової натурї. Війскові кроки прийме рада міністрів лише до відома — опрацюванєм акції під тим аглядом займе ся шеф генерального штабу Гецендорф. Італія їде разом з Австрією проти Черногорі.

Вчерашня спільна рада міністерияльна, про котру видано урядове оповіщенє, була незвичайно довга. По радї міністрів гр. Берхтольд удав ся до Шенбруну, що би зложити цісареві звіт. Треба замїтити, що також і позавчера перед полуднем послуханє гр. Берхтольда у цісаря було дуже довге. Вчера о год. 5. по полудни явили ся у цісаря міністер війни Кробатін і шеф генерального штабу Конрад ф. Гецендорф. Сей останній був описля на довшїм послуханю у престолонаслідника архіки. Франца Фердинанда.

Ходить о 48 годин.

„Popolo Romano“ пише: Є дуже імовірно, що Австро-Угорщина дасть остаточний доказ терпеливости, бо їде о дальших 48 годин. Треба також ісе признати, що й для Австро-Угорщини єстvue конечність виходу за всяку ціну з сего положеня. Мусимо з своєї сторони ствердити, що Італія прийняті на себе війскові зобовязаня сповнить і буде співділати із союзною монархією в тим дусі, що би рївнотчасно берегти спільні інтереси Адрії і старати ся о шанованє правосильного вже присуду великодержав.

Черногора дальше своє..

З урядового черногорского жерела оголошують відповідь Черногорі на останній крок великодержав: „Королївське правительство має честь прийняти повідомленє великодержав з 27. цвітня. Правительство думає, що сповнить свій обовязок супроти великодержав а також відповідно узгляднить своєю народну справу (яка до него належить), коли узасаднить своє становище через виясненє причин, котрі єго приневолили не прийняти (!) рішеня великодержав в справі границь північної і північно-східної Альбанії без дальших застерєжень до відома.“

Королївське правительство жалїє передо сім дуже над тим, що разом із своїми союзниками не було питанє що до розмежованя Альбанії, а прецінь Альбанія наслідком побід союзної армії освободила ся зпід турецького ярма і виключно союзникам завдячує свою політичну появу — а з другої сторони границі Альбанії визначають областні відносини союзних держав а відносять ся також до політичних і господарських інтересів, які для тих держав не мочуть бути рівнодушні.

Королївське правительство з сеї причини мусить мати пересвідченє, що в часі нарад великодержав над сею справою насунула ся їм хїба конечність запитати ся союзників, а особливе від хвалї побуту відпоручників балканських держав в Лондоні — бо основанє нової альбанської держави обходить виключно (!!) справу політичного розвитку союзних держав.

Королївське правительство думає крім того, що коли усталенє границь буде могло бути згідно з природою річи переведенє між союзниками а отоманською державою аж після заключеня мира — всякі розпорядки, які видали великодержави в цілі опорожненя обложених місцевин і завяття областей так само як в цілі повздержаня ворожих кроків, а конечности лучить ся з нарушенєм нейтральности і прав союзних держав, що би они як воюючі сторони могли на цілім просторі воєнного видна свобідно ділати і з сеї причини містять сильне обмеженє основ для мирових переговорів з Туреччиною.

Королївське правительство жалїє, що згадані причини не позволили єму прийняти до відома усталеня певних границь, особливе до управильненя справи Скодри і єї області, якої відмежованє є намірене в користь неєствуючої держави, отже з певности проти интенцій великодержав, проти безпеки черногорської держави і єї найжизненїйших інтересів, що на думку черногорского правительства означає несправедливність (!!!) зі сторони великодержав, котрі порїшили блокаду, що би на Черногорю зробити натиск для знесеня облоги Скодри.

Не що би зневажити волю Європи, а радше в повній свідомости своєї народної задачі, королївське правительство не забажало піддати ся рішеню, котре відбирало Черногорі місто і область. Правительство згідно з опїнією цілого народу уважало зреченє ся Скодри справою биту Черногорі і тим духом оживленє, як також спричиненє конечною потребою свого єствованя мало честь дня 18. цвітня в порозуміню із союзниками заявити великодержавам, що застерїгає собі на час переговорів з великодержавами що до управильненя справ, які відносять ся до Альбанії. Тимчасом Скодра здала ся.

Королївське правительство оживленє бажанєм виявленя великодержавам свого пошанованя, спїшить з заявою, що ся нова подїя не означає ніякого визову що до порїшеня про судьбу Скодри. Овлада сего міста після капітуляції в дни 23. цвітня є лише логїчним і природним наслідком попередного стану військової акції, котра була переведена і покінчена на основі повної свободи діланя, якої королївське правительство многократно в часі війни на підставі міжнародного права для себе домогало ся. Рївнотчасно королївське правительство є приневолене звернути увагу великодержав на манїфестації, які наступили по вмашерованю черногорского війська до Скодри, а які також після безсторонних свідків творили ланцох, потверджуючий се твердженє, яке королївське правительство в Лондоні, що до пануючого серед населеня Скодри духа представило. Тепле і сердечне прийатє, яке черногорській армії зготовили всі круги населеня всіх віроісповідань, як також заяви, вложені скодарским архїєпископом і нотаблями всіх віроісповідань, заяви лояльности і вірности не полишають ніяких сумнівів що до настрою населеня в Скодрі, оживленого бажанєм здійсненя овладї користної для міста як з точки політичного погляду, так також господарского. Сї недвозначні докази привязаня населеня повинні надавати ся до злагоженя вислїдів мірквань, підпринятих великодержавами на основі неточних дат.

Супроти такого стану справи і з оглядом на такі причини, які саме предкладає королївське правительство і подає під оцінку великодержав, має честь заявити, що стоїть при заявах з 8. і 21. цвітня і застерїгає собі порушенє справи Скодри в тїй точці, коли протягом мирових переговорів з отоманською державою союзні держави будуть обговорювати з великодержавами остаточнє управильненє границь Альбанії.

Положенє дальше грізне.

Комісар віденської біржі Лопушанський з висшого порученя оголосив такий комунікат: Положенє не змінило ся. Австро-Угорщина стоїть дальше на становищі, що європейскі постанови мусять бути як найскорше переведені. (Гл. телегр.).

Овлада Скодри Черногорією.

„Alb. Correspondenz“ доносить з Катаро: Черногорский престолонаслідник Данило вислав до мешканців Скодри в альбанській мові прокламацію про овладу Скодри, яку робить столицею Черногорі. Манїфест грозить острыми карами тим, які противили би ся волї короля.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В недїлю: руско-кат.: Томи; римо-кат.: Ферд. — В понедїлок: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Пія папи р. — Ві второк: руско-кат.: Григорія; римо-кат.: Івана в Олію.

— Доля галицького сойму. „Głos Narodu“ доносить з Відня, що розв'язанє сойму в же порїшенє. Речинєць розв'язаня сойму і переведеня нових виборів залежить від міжнародного положеня.

Урядово доносять: На основі Найвисшої постанови замкнено сю сесію галицького сойму.

— Похорони М. Коцюбинського описує „Рада“ отсими словами:

В неділю о 5. годині по полудні зібрали ся на пароході, що відходив до Чернигова, делегати на похорон від всяких українських товариств і установ з жалібними вінками. Сумна була подорож. Вранці прибули до Чернигова. Як так розмістилися на візниках і поїхали до хатини, де жив Михайло Михайлович. Тут довідали ся, що его вже вкнесено до Воскресенської церкви, і депутація, несучи на руках вінки, направилися туди. Пробивши ся серед великого натовпу народу, поклали вінки. Чернігівська адміністрація, очевидно, бояла ся якоїсь демонстрації і вжила всіх заходів, щоби похорон зробити як найскромнішим. Відправу похоронну призначено було на 2 год. по пол. Перша репресія впала від духовенства. Ректор семінарії, довідавши ся, що ховатимуть „мазепинця“, заборонив співати семінарському хорови — за годину до самого похорону. Наспів склав ся любительський хор з молоді — хлопців і дівчат — всього більше сотні голосів, котрими почала кермувати дама, як казали, жінка предводителя дворянства. Хор співав старанно, дружно. Але веселі пасхальні мотиви так не пасували до загального настрою і болючим дисонасом відбивали ся в душі... Стало відомо, що поліцмайстер заборонив промовляти над труною небіжчика. Скаржитись — нікому: ні губернатора, ні віцегубернатора в місті в сей час не знайшло ся... Народу зібрало ся — як для Чернигова — велика сила: більше трох тисяч душ. Труна тонула в вінках та живих квітках, якими вкрили її Українки. Обличчя небіжчика майже не змінило ся, тільки ледве-ледве потемніло та придбало поважного, якогось ніби суворішого, як за життя, виразу. Після „останнього цілованя“ почали забирати вінки, щоби нести їх підчас жалібного походу, але й тут стала ся прикра несподіванка: заборонено нести вінки, наперекір місцевому звичаю. Коли фотограф хотів зняти жалібний похід, то несподівано вирвано було в нього з апарату пластинку. Труну з небіжчиком підняли на руки і понесли прихильники его, що раз-по-раз змінювали ся на протязі майже трох верстов до самої могилы. Ззаду їхали два катафалки повні вінків... навколо йшло скільки тисяч народу... Духовенство чогось не поспішало, ніби одержало спеціальний наказ і чогось сподівало ся певного. Спиняли ся тільки двічі. Сумна процесія прибула нарешті до Троїцького монастиря, де також знайшли собі спочивок українські письменники Л. Глібов та Опанас Маркович. Поміж ними двома дорогами могли, хоч і не в близькому сусідстві, насипано тепер, третю — Михайла Коцюбинського. Місце, де поховано Коцюбинського, найкраще: на горі, в розкішному парку, під великими столітніми дубами, перед очима стелить ся широчезна без краю долина, перерізана красунею — Десною. Взагалі — краєвид достойний того великого художника і любителя природи, яким завжди був незабутній Михайло Коцюбинський. Опустели в глибоку яму дорогу труну, поспішали ся грудки землі з рук товаришів, друзів і прихильників, заридало тяжке безнадійне „Вічна пам'ять“ і так образливо болюче стало на душі від свідомости, що навіть тут в останню хвилину не обійшло ся без наруги... Публика не розходила ся. Так хотіло ся почути рідне живе слово утіхи серед загального смутку. Але промовляти заборонено. „Вічна пам'ять“ не затихала, повторюючись на всякі мотиви. Але поліція почала іритувати ся і скоро „о чистила“ кладовище в і д п у б л и к и.

Вінків на домовині було 24 від різних укр. товариств і редакцій.

— Запомога Цісар уділив зі своїх приватних фондів погорільцям в Камінці струмилівій запомогу в сумі 5.000 К.

— Евангеліє в українській мові. Підчас Великодних свят в Києві на Шулявці, в церкві св. Марії Магдалини прочитано евангеліє також в українській мові. Місцеве населення, яке складає ся переважно з дрібного українського міщанства, було одушевлене, почувши евангеліє у своїй рідній мові.

— Кацапский рай. З Долинщини пишуть нам: До повітів, частинно затуманених московскою дурійкою, належить також долинський повіт, де має свою резиденцію звисний агітатор Марущак (в селі Княжолуці). Отже недавно стала ся там цікава подія, яка кидає дещо світла на московську агітацію

між нашим населенням і може послужити в науку другим. Жив собі під Болеховом камінярем К., що мав гарний дім і дещо поля. Був він завзятим прихильником москвофілів, брав пильну участь в агітації на їх користь, їздив на прогульки до Почаєва і т. п. А все се робив він таки для ідеї, бо думав, що в Росії лежить наша будучність. Та стало ся так, що замкнуто єму робітню — мабуть тому, що не мав концесії. Наш каміняр замість шукати собі тут, у своїм ріднім краю чесного зарібку, постановив переселити ся з цілою родиною до Росії.

Люди відмовляли его, але се не помагало, бо він говорив, що підчас побуту в Почаєві приймали его дуже гарно, отже й тепер буде він там жити, як в раю. Замість передовсім поїхати самому й розпитати про справу на місці, наш збаламучений ремісник відібрав сина із IV. кл. гімн. продав своє майно за 2.000 корон і виїхав до Росії. Та тут стрінула его несподіванка. Ті самі люди, що в Почаєві витали его так радо, побачивши тепер бідного чоловіка mit zwei Pfund Kinder, як то кажуть, висміяли его. Сина згодили ся приймати до II. кл. гімн. а решту дітей взяли би до бурси, але за доброю оплатою. Роботи для него не нашло ся. Ощасливий мусів очевидно кинути Росію із страстю 400 корон вернути назад. Тут купив собі за останки гроша невеличкий ґрунтець, а далі заняли ся его долею таки... Українці. Коментари злиши!

— Віча в справі виборчої реформи. Справа соймової виборчої реформи завуршила останніми часами майже всю східну Галичину. Нема повіта, в яким не було би віча і всюди слідне велике зацікавлене, головне серед селян сею так важною справою, про що найлучше свідчить велика їх присутність на кождім вічу. Тому, що обговорене поодиноких віч заняло би нам много місця, обмежимо ся лише до коротких згадок. І так: в заліцкім повіті відбули ся два великі віча, одно 7. цвітня в Заліцках, а друге 13. цвітня в Тлустім. Вічєвики нап'ятували на обох вічах поведене посла з сею округу Тадел Ценьского, який намагає ся всіма силами розбити українсько-польський компроміс в справі виборчої реформи, далше за его порозумінє в москвофілами в напрямі розбитя згаданого компроміса і вівали Т. Ценьского, щоби зложив посольській соймовий мандат і уряд маршалка повітової ради в Заліцках. Дня 29 м. м. відбуло ся віче в Золочеві. В Жовківщині відбули ся дня 29. м. м. довірочні збори в Колоденці. Ухвалені резолюції вислано до предсідника міністрів гр. Штіртка і до редакцій „N. Fr. Presse“ і „Reichspost“. В Коломиїщині відбули ся останніми часами віча в 26 місцевинах. В Гусятинщині відбуло ся дня 29. м. м. віче в селі Босирах. Дня 30. м. м. відбуло ся в Збаражжє віче під голим небом. Взяло в нім участь понад 5.000 селян. Також і львівський повіт не спить. Дня 1. мая улажено віче в Винниках. На вічу ухвалено вислати телеграми до предсідника міністрів, до нунціатури і до виденських часописів. Вкінці дня 28. м. м. відбуло ся віче в Шибалині, бережанського повіта. Попри резолюції в справі виборчої реформи, ухвалено резолюції в справі заложєня українського університету у Львові і поділу краєвої ради шкільної на руску і польську.

— Довірочні збори русофільської „маладьожнї“ з цілого краю відбули ся вчєра у Львові. Брали в них участь не лише студенти виспих шкіл, але й гімназисти, а також писарі з русофільських банків і товариств. Збори сі ослонено найбільшою тайною; на салю впускано лише за окремим припоручєнем комітетових. Збори відбували ся в „Общєжитію“. Справою нарад були вибори до галицького сойму. Маємо надію, що подамо небавом точнійший звіт про сі збори.

— Проганє русофілат за творєнє тайних товариств. „Прикарпатская Русь“ плаче, що з жовківської гімназії видалено 4 „ребіонків“ за участь в русофільській організації. Ся організація крила ся під фірмою „кружка руских мандолинистов“ (!)

— Огні. В другий день великодних свят вибух околє 12. год. в нощі в Болехові пожар, що знищив шість жидівських загород. — Того самого дня по полудні згоріло 25 господарських загород в німецькій оселі Августдорф к. Снятина.

— Ветеринарній с:ації на границі. З Петербурга доносять, що на німецькій границі заложєно 15 ветеринарних стаций в ціли кон-

тролі ковай, які вивозять до Німеччини. Від 14. мая буде заложєних 14 таких стаций на границі Австрії і Німеччини до контролі вивозу дробу.

Оповідістки.

— Цісар затвердив вибір о. Евг. Дуткевича, гр.-кат. пароха в Шичківцях, заступником предсідника повітової ради в Борщеві.

— З Тов-а „Карпатія“. Останні літа, а передовсім минулий рік був для наших хліборобів дуже тяжкий. Надія на гарний урожай завела зовсім, а і там, де були урожаї, не всюди довело ся зібрати плоди в час. Що в зимі не вимерзло, а чого на весні не затопила вода, се в літі винищив і витовк град. Градові тучі нищили від разу цілий доробок. Лучало ся, що цілі села, околиці, а навіть цілі повіти не збирали з поля нічого, бо град витовк всі плоди. Сєму живловому нещастю запобічи годі, можна однак ухилити его лихі наслідки через обезпечєне плодів від граду. Українською товариства обезпек від граду нема. Длятого заключило тов. „Карпатія“, це в минулім році з найбільшим австрійським товариством „Мерідионале“ умову, на підставі якої перебрало посередництво в обезпєках наших селян від граду. Сєго року вислало тов. „Карпатія“ сю полєкшу, що премії висше 15 К можна покривати веклями платними 30. вересня. Зголошеня на сі градові обезпєки приймає філія „Карпатія“, Львів, ул. Руска ч. 18. На жаданє вислає друки і подає інформації.

Посмертні оповідістки.

— Кароль Подляшецкий, ем. радник ц. к. краєвого суду і адвокат краєвий, член „Просвіти“, „Рускої Бєсєди“ і ин. руских Товариств помер, заосмотрений св. Тайнами, по короткій недужі в Львові в 65. році життя. Похорон відбує ся в понеділок дня 5. мая 1913. р. о год. 5. по полудні з дому при ул. Кохановского ч. 20 на Личаківське кладовище до родинної гробниці. В. в. п.!

Наука, умілість і письменство.

В. Масляк.

Теодор Еске Хоїнський: „Poznaj żyda“.

III.

Поминувши велику скількість, чисто диалектичної сїчки, якою спорять різні рабіни в талмуді та тим способом накопичили в нім безліч педантизму відносно до різних ритуальних приписів, прецінь з кождої книги, з кождого розділу в талмуді прозирає ні що инше, як жидівська дупа, затроєна самолюбством і мєгаломанією. З покончивши прирєсло до них понятє ізбранности самим Єговою, а талмуд, який мав жидів підтримати в їх розтечи, перевернув їм в головах, бо в понятю жидів на підставі науки талмудичної лиш він має право вважати ся чоловіком, а прочє людство се або „нухри“, се єсть чужі, або „гої“ се єсть „християни“, або „акума“, се єсть погани.

Подаємо низку талмудичних наук: „Жиди милїйші Богови, чям Ангели. Нарід жидівський найсовершенїйший поміж всіма народами, як серце найчїльнїйше поміж членами тіла“... „Бог створив свїт тільки для жидів. Они є овочом людства. Прочі народи се шаркула. Одна душа жидівська в більшій цїні у Бога, чим всі душі акумів, нухрїв і гоїв. Як свїт не може єствувати без чотирох вітрів, так не може обїйти ся без жидів. Сонцє освічує землю, а дощ зрошує її тому, що на нїй жиди живуть. Гої — се коші, в які вивдає ся соломю і гній... Жиди лишєнь люди, прочі народи худоба... Жиди є люди, бо душі їх походять від Бога, душі гоїв походять від духа нечистого і тому они свинї... акуми і гої в порівнаню з жидом є лиш малпи; насїне не-жидє є насїнем звїрїя... „Пядєсєта заповідь наша — не знати милосердя для іновірцїв. Як жид переходить попри разорєну святїню іновірця, нехай каже: Слава Тобі Господи, за знищенє дому акумів, а як переходить попри хату нежидє повинен кликати: „Бог знищить осєлу гордих“.

Від такої ненависти, що вжерла ся в душу жидє, не були свободні навіть що най-

просвітїйші з них. Маймонїд жидівський вчєний, що виховав ся на грецькій філософії так пише:

„Бєли в якімсь домі є тисяч іновірцїв, а між ними один жид і єсли сєй дім завалить ся, треба сі звалища розібрати, щоби ратувати сєго одного жидє. Єсли з цілого числа відлучить ся один чоловік і перейде до иншого дому, який рівно завалить ся, треба звалища розібрати, бо сєй один чоловік мїг бути жидом, по єсли в завалєнім домі лишить ся один чоловік, то не треба в руїні глядїти, бо годі припустити, щоби сєй один мав бути якраз жидом.“

А що після науки талмуда паном свїта є лише жид, бо до него належать люди, звїрїята, земля, моря, доми — словом все, що є на землі, позаяк Бог лишє для жидє те все сотворив, томуж вільно жидови користувати ся гідними і негідними середниками, щоби власність свою відзискати. Жид жидє, яко свого брата і ближнього повинен оцаджати і спомагати, н у х р а, а к у м а, г о я може визискати, обманити, знищити без одвічальности перед Богом. В тім і тайна, чому жиди так радо послугують ся обманством, кривоприсягою і лихвою. За те перєслїдували їх через всі середні віки аж до найновїйших часів ті страшєні погроми, що гнали їх з краю до краю і нищили не раз ціле їхє майно.

Кождий погром зачинав ся на домах купцїв і лихварїв жидівських від палєня облігів, векслїв, від рабованя кас.

Папи римські зачавши від Євгенія III., баварські князї, вільні міста Швайцарії, многі инші держави, а навіть Наполеон I. касували довги, затягнені у жидів. До кінця XVIII. віку не були жиди уважані людьми. Сїяли фантастичну ненависть і погороду — те саме зобрали. А кілько то фантазії на тему будучности жидів в талмуді. „Як вже покорять жиди весь свїт, тоді прийде до великої битви, в нїй згине три часті народів, а се, що лишить ся прийме віру жидівську. Не приймуть до неї жиди лишє християн, яко дітий сатани. Кождий жид стане тоді власником 310 свїтів. Кождий мати ме 2800 невільників, а будуть малі такі скарби, що 300 ослиць буде носило ключі від тих скарбїв. Земля буде сама родила для жидів пляцки, вонняну одїж і так великі зерна пшєнїцї, як вирки найбільшого вола“... „Поки що сам Єгова плаче над знищенєм Єрусалима і над пєдолею жидів, а ронять так великі слєзи, що они падуць в море, спричинюють землетрясєнє“... „Хто ударить жидє, ударив самого Єгову“...

IV.

Треба було тєсячє кількасєт літ, чим цивілізованому свїтови відкрили ся пропасти талмудичних тайн. Жиди стерегли їх всює силою свого єгоїзму, бож в талмуді стояло: „Заборонєно ся зраджувати іновірцям тайни Талмуда. Хто би сю заборону перєступив, допустив би ся такого злочину, який цілий свїт знищив. Зрадили ті тайни однак такої самї жиди. Вже 1230 році французский жид Донїн чи Дуоїн звернув увагу папи Григорія IX. на ненависть талмуда до іновірцїв. Сєй жид спорив з рабінами, за те виклято его і пімстив ся — охрещєний зрадив всює а на парискім ринку спалєно тоді 24 вози сконфіскованих книг талмудичних. В XVI. віці вихрєсти: Іспанець Гайрїх Рудєс, який сам в Німєччині Йосиф Пфєфєнкорн і так само вихрєст Андрїй Аїзєнбєргєр в численних брошурах виказали, кількєто ненависти до християн накопачєно в Гємарї і як науки талмудичнї опльовували і безчєстили християнські святєці.

Тому то в 1630 році польський кагал написав лист до всіх рабїнів в Польщі, яким заборонували у всіх нових виданях замїщувати які небудь уваги про Ієуса з Назарєта. Приказали натомість всі такі місця виповняти лежачою нулею в скобках „○“, заєдно видали інструкцію рабінам і учителям як сєй знак пояснювати. Очищєно відтак талмуд від пояснєнь для жидів небезпєчних, але за те пішли між жидів тєсячєві брошури, які, від коли жидам признано в поодиноких державах рівні права, перепечатують ся поквапно і бєнастанно.

Нивї вжє ціла талмудична наука не є тайною. Знавці єврейского язика славні орієнталїсти відкрили і розібрали все, що в нїм писано. Але як оборонцї талмуда не переконали нікого, що талмуд не є наукою християнам ворожою, так знов мимо всего, що жи-

ди за свою ненависть, самолюбство і зарозумілість перейшли, досі не змінило їх ані на крихту, бо навіть в добі ідей вселюдських, ідей поступу і альтруїзму не змінили вони своєї душі. Жид нинішнього покоління є такий самий безпощадний, беззгляшний, в зносінах з гоєм непримиримий, значить, є саме таким, яким був перед віками. Віймків мало, бо правдива товпа жидівська носить талмуд в крові, в серці, душі, а ся товпа — се мільони, се властивий жидівський нарід.

(Дальше буде).

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого життя.

24. Моя подорож на Україну.

(Дальше).

Осередком і найдавнішою частию Києва був верхній або старий Київ, що наче акрополіс вносився на найзначнішій в гір надіпрянських. На тій горі стояли давні церкви Десятинна і сьв. Василя і княжий камінний терем. Крутий вивід під іменем Боричева лучив верхній або старий Київ з нижнім або Подолом. Ярослав Мудрий розширив верхній город, прилучивши до него задню площу, відділену невеликим паровом. Тут построїв він на місці памятної бятви з Печенігами собор сьв. Софії, від котрого і ся найпростіраїша часть Києва звала ся Софійською. Опісля і полуднева часть Старокиївської вишини, на котрій повстав Золотоверхий Михайлівський монастир, війшов в склад верхнього города і ту часть можна назвати Михайлівською. З трех сторін положене города було доволі безпечне: з полудневої сторони обмежало его підгірє Крещатицької долини, з півночі тягнули ся парові і віддільні холми, між ними Шекавиця з Олеговою могилою і північне передмісьє Кожум'яки, так назване від кожум'як (гарбарів). Із східної сторони верхній город стрімко спускав ся до Подолу. Тільки з четвертої, західної сторони переходив в сусідню рівнину. Тут в городськім валу находились славні Золоті ворота, з котрих нині остались тільки звалища.

На невеликій квадратній площі, серед землі заложеної там сквера, видіють ся нині останки двох рівнобіжно поставлених стін, стягнених залізними штабами і обведених наоколо залізною решіткою. Старинний камінний мур тих стін скріплений з їх середини цегляною верстовою, очевидно пізнішої доби, а зверху, стіни поодіпрані цегляними підмурованнями. Ось і все, що нині остало ся з Золотих воріт, котрі построїв Ярослав Мудрий 1037. р. Над воротами находила ся церква Благовіщеня Пр. Б. з золотою банею (звідки мабуть і пішла назва Золотих воріт) і образ Богородиці. Ся старинна святиня зберегла ся до нині: в р. 1699. перенесли її до церкви Пр. Тройці в більшій Васильківській улиці. Татарський погром 1240. р. знищив між іншими дорогоцінними пам'ятниками і Золоті ворота. В р. 1682. відбудовано їх і укріплено після тодішніх вимог, а в р. 1750. Правительственный Сенат для збереження перед знищенням приказав їх засипати землею, з під котрої видобули їх з наказу царя Миколи 1832. р. і в тім виді вони находять ся до нині. Для охорони від впливів елементарних мають над звалищами Золотих воріт поставити вкрівлю. Здало ся би одчак крім того, щоби і городське начальство дбало о удержанє більшої чистоти коло таких пам'ятників, бо мимохіть приходить на думку, начеб пам'ятники на те строїлись, щоби були прибіжищем всіх „нуждаючих ся“.

З історією Золотих воріт вяже ся повторювана звичайно польськими істориками а навіть шкільними учебниками байка, будто би король польський Болеслав Хоробрий вступаючи в Київ з язєм своїм Вел. князем Святотополком на знак побіди ударив в Золоті ворота мечем, котрий вищербив ся і тому знав ся „Щербцем“. Байка ся не має ніякої підстави, бо Болеслав вступив у Київ 1018. р. а Ярослав почав ставити Золоті ворота доперва 1037. р.

Подальше від Золотих воріт у Володимирській улиці стоїть чотириугольний стовп

зложеної з цегол старинних з осьмигранним призматичним дашком і хрестом на верху. Се пам'ятник сьв. Ірини. В р. 1835. викопано в сім місці розвалини давньої церкви, після догадки деяких істориків і археологів церкви монастирської сьв. Ірини, основаної 1037. р. Ярославом після імени его жени Ірини.

Звідтіля ми пішли дальше до Десятинної церкви, що стоїть на місці церкви тої назви, построєної Володимиром В. і посвяченої Пр. Богородиці. Ся первісна святиня Володимирова була величава і мала до 8 сажнів довжини а 16 ширини. Володимир В. віддав їй всі дорогочінности привезені з Херсону а з майна і з городів пожертвував на ню десяту часть, і звідси й єї назва. В ній похоронено мощі сьв. Ольги, сьв. Володимира, его жени Грекині Анни і ин. На початку XI. в. она згоріла, опісля огравив її Андрій Боголюбський, відтак Половці а наконець в нащадом зруйнували її Татари 1240. р. Митрополит Петро Могила пристроїв до оставшого угла давньої церкви олтарну стіну і посвятив Рождеству Пр. Б. Нинішня церква Десятинна поставлена митропол. Евгенієм 1828. р. в виді квадрата з п'ятьо банями грушкватого виду. Стиль її не особливий. Коли в р. 1824. почали розкопувати фундаменти давньої церкви, нашли домовину з червоного луща, що велми нагадує своєю краскою теробовельський камінь. В ній були кости без голови і правої руки з останками княжої одежі, з чого догадують ся, що се домовина Володимира В. Домовина ся находить ся в Десятинній церкві коло іконостаса і престола сьв. Володимира; голова сьв. Володимира єсть в Успенській церкві Печерської Лаври, а права рука в Софійськім соборі.

(Дальше буде).

Надіслане.

(За сю рубрику Редакция не відповідає).

Красвий адвокат

Др. Евген Гвоздецкий

отворив канцелярию

у Львові

при ул. Красіцких ч. 6.

Зміна мешканя.

Лікар

Др. В. Янович

в Станіславові

мешкає від 1. мая при улиці Собіського ч. 18.

534(3)

Телеграми

в дня 3. мая.

Сараєво (ТКБ). Нині заведено виймковий

стан в цілій Босні і Герцоговині.

Відень. „N. Fr. Presse“ довідує ся з міродатного жерела, що король Микита під впливом Росії має згодити ся на опороженє Скутари під певними умовами і за винагородою.

Берлін. Рішучо заперечують ту вісткам, наче би Росія мала повідомити Німеччину, що на случай походу Австрії на Черногору, Росія має оголосити оружну неутральність і поставити 300.000 війська над границею Галичини.

Берлін. „Voss. Ztg.“ потверджує вістку про непорозумінє між австр. міністром загран. справ а шефом генерального штабу і додає, що сей другий подав ся формально до відставки. Цісар однак єї не приймає, і здає ся, що шеф ген. штабу дофие свою відставку.

Берлін. Віденьський дописець „Voss. Ztg.“ доносить, що король Микита поробив у Відні (?) великі замовлення, передовсім ріжних приборів туалетових і люксових!! Замовлення єї лучать ся з торжественним віздом короля Микити до Скутари.

Дяка з добрим теноровим або баритоновим голосом, уміючого грати на гармонії а по можности і провадити хор потребує Уряд парохіальний в Давидківцях поч. Коляндяни. 532(3)

Чудові образи кисти арт. мал. п. О. Курилеса.

I. Пречиста Діва — Мати Русного краю.

II. Ісус Христос — небесний Учитель.

Сі чудові образи (одиноки на народних мотивах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.

Ціна за пару оправлених образів: в рамках дубових з опакowaniem К 20.— місячно К 3
" золотих " 24.— " К 4
" магоньових " 28.— " К 4
" спеціальних " 34.— " К 5
Висилає за посліплатою або на рати: " М. Кривецький. Львів. Ринок ч. 10. 520(X)

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТИЯ“

Почетний президент: Его Ексцелленция митрополит Андрей гр. Шептицкий.

„Карпатия“ вбудована на найсолідніших основах.

„Карпатия“ приймає обезпеченя на житє у всіх найдогідніших комбінаціях при найкориснішій умовинах: на дожитє, посмертні капітали, посаги і ренти.

„Карпатия“ дає обезпеченієм всякі користі, які може дати нинішній стан техніки обезпечень на житє і солідне, оглядне діловодство.

„Карпатия“ основана на взаїмности і має на увазі лиш хосен своїх членів. Чисті зиски вертають ся яко членські дивіденди.

„Карпатия“ видає подіси, які по трілітнім трияку стають неоспоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, одієлісна „КАРПАТИЯ“. Обовязком кожного дарого Русина є підпирати лиш своє асекураційне товариство і обезпечуватись лиш в „КАРПАТИИ“.

„Карпатия“ передає всюди спосібним і ретельним людям по містах і селах свою агентуру.

Найневідшим способом ощадности є обезпеченє житє. Кождий хто хоче забезпечити своїй родині красну будучність, своїм дочкам посаг, або собі удержанє на старість, най обезпечує ся на житє в „КАРПАТИИ“.

Короткий час своєї діяльности „КАРПАТИЯ“ адобула собі загальною прихильністю і довіре навіть в чужинцях, та за короткий час своєю існуюча позискала 1495 внесків на суму обезпеченя 5,124.300 К, а того виставлено ІІІ поліє на загальну суму обезпеченя 3,595.500 К з річною премією 163.666 К 3а53 с.

Більше інформації що до обезпечень і агенцій уділяє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дністра“. Філія приймає також оголошеня внесків на обезпеченє на житє і ренти. (449)

„ДОСТАВА“

Стов. зареєстр. з обмеж. (дворазовою) порукою.

Дирекция: Львів, ул. Домініканська 11.

Склади: Львів, ул. Руска 20.

Станіславів, ул. Смольскі 1.

Перемишль, Ринок 26.

Поручає свої богато заосмотрені склад в усяких церковних річах. Приймає усякі наприви, золоченя і переплети. Достарчає дзвонів готових і після замовлень та стрійних дзвіночків.

Поручає церковних малярів, різьбарів, золотарів і підприємців будови і наприви. Продає церковне і столове біле та срібло, правдиве, хінське і альпаку. Виготовлює хоругви і прапори для „Соколів“ і Чит. „Просвіти“.

Церквам-Членам дає 2% додаткового опусту при закупі.

Кождя Церков, кождий Русин повинен стати членом „Достави“.

Уділ 20 К, плативий також ратами; вписове 1 К; дивіденда за 1912 р. 7%.

Часть зиску розділює „Достава“ на церковні і народні цілі.

Хто купує в „Доставі“ купує у себе; збільшує народне майно, попирає рідний промисл.

Інформацій уділює дирекция, ул. Домініканська 11; на жаданє висилає ціниці. 484(26)

Брошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?!

(з нагоди святкованя мнимої 250-літної річниці створеня Львівського Університету). можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських буд. нків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителей.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекурованы в „ДНІСТРИ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1912 року 3,910.293 кортн.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРИ“ можна обезпечити від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

!!!Купуйте!!!

одобреній Радою шкільною кравною і видавній накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовків підручник

А-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту ХХХVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодежи в перше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середних шкіл, але при достатку иншого підручника й для учеників висших клас, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а іза своєї приступности також для наших читальнь, для селян і міщан. З хісною може повчити ся з него вашої історії й кождий освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого життя.

Перша часть (Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів в 60-их рр XIX ст. (з додатком переписки Ст. Новаківича, М. Лисенка і П. Куліша, з 10 портретами і двома картинами) вийшли вже яко №г. 87—91 Загальної Бібліотеки.

Можна набути в Накладні Я. О. нештайна в Коломиї, або в Книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Ціна брошурованого примірника 1 К 50 сот „ оправного примірника 1 К 80 сот

Накладом Piusverein-у появил ся гарно виконані ілюстровані перепісні листки з малюнками артиста-маляра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на висше згадану адресу.

З друкарні В. А. Шийковського у Львові.